

WYTYCZNE

Logotyp systemu kaucyjnego
na puszkach napojowych

Wprowadzenie:

W związku z zaplanowanym pierwotnie na 1 stycznia 2025 r., ale przesuniętym na 1 października 2025 r., wejściem systemu kaucji na wybrane opakowania, w tym metalowe puszki do napojów, niezbędne jest oznaczenie tych opakowań zgodnie z obowiązującymi przepisami. Znane są obecnie m.in. logotyp systemu kaucyjnego, wysokość kaucji oraz ogólne wytyczne dotyczące umieszczania oznaczenia. Niemniej uchwalone przepisy nie precyzują kilku istotnych szczegółów dotyczących np. minimalnej wielkości logotypu systemu kaucyjnego oraz jego umiejscowienia na opakowaniu. Niniejsze wytyczne opisują kwestie uregulowane przepisami związanymi z wdrażaniem systemu kaucyjnego w Polsce. W przypadkach niewymienionych w przepisach szczegółów wytyczne podejmują próbę ich logicznego doprecyzowania, kierując się praktycznymi zasadami projektowania dekoracji na puszkach, bez odniesienia do innych opakowań objętych kaucją.

Podstawa prawna:

1. Załącznik nr 2 do ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw.
2. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 8 lipca 2024 r. w sprawie wysokości kaucji dla poszczególnych rodzajów opakowań objętych systemem kaucyjnym.
3. Logotyp systemu kaucyjnego opublikowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w dniu 13 czerwca 2024 r.

Wzór oznakowania jest dostępny na stronie: www.gov.pl/web/klimat/system-kaucyjny

Grafika: Logotyp systemu kaucyjnego opublikowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w dniu 13 czerwca 2024 r. na stronie: www.gov.pl/web/klimat/system-kauczynjny

W propozycji Ministerstwa Klimatu i Środowiska występują delikatne zakrzywienia w zgięciach strzałek.

Wytyczne określone przepisami:

- **Rodzaj opakowań objętych systemem kaucyjnym.** W przypadku metalowych puszek napojowych określona została ich maksymalna pojemność do 1 litra. Nie podano minimalnej pojemności, a więc systemem kaucyjnym objęte są wszystkie puszki metalowe tj. wykonane ze stali oraz aluminium o pojemności do 1 litra łącznie.
- **Logotyp systemu kaucyjnego.** Na dzień przygotowania niniejszych wytycznych istnieje pewna niespójność odnośnie wyglądu logotypu systemu kaucyjnego w Polsce. Ustawa wdrażająca system kauczynjny w załączniku nr 2 określa wzór stosowanego oznaczenia. Jednak wytyczne opublikowane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w dniu 13 czerwca 2024 r. doprecyzowują oraz uatrakcyjnijają logotyp systemu kauczynjnego w Polsce.
- **Wysokość kaucji.** Określona została w drodze rozporządzenia (patrz: podstawa prawna punkt 2) na 0,50 zł za każdą puszkę.

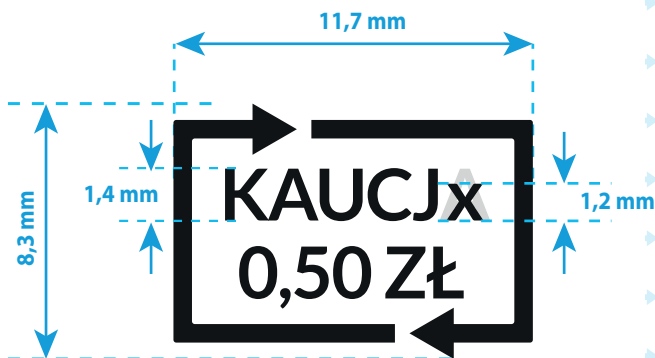
Zgodnie z wytycznymi określonymi w załączniku nr 2 do ustawy kauczynjnej, oznaczenie w postaci logotypu systemu kauczynjnego powinno:

1. być wyraźne, widoczne, czytelne i trwałe;
2. kontrastować z tłem;
3. znajdować się na etykiecie.

Warto mieć świadomość projektowanych poziomów selektywnego zbierania objętych kaucją opakowań i odpadów opakowaniowych do stałego poziomu 77% w latach 2025-2028, aż po 90% w 2029 r. i latach kolejnych.

Wytyczne pominięte w przepisach:

1. Minimalna wielkość logotypu systemu kaucyjnego.
2. Sposób oraz miejsce sytuowania logotypu na opakowaniu.
3. Rodzaj fontu.
4. Kolorystyka logotypu.
5. Wielkość pola ochronnego wokół logotypu.
6. Stosowanie logotypu na podkładach kolorystycznych oraz tłach.
7. Wytyczne dotyczące kodów EAN.
8. Masa netto opakowania przypisana do kodów EAN.
9. Cyfrowe zatwierdzanie projektów graficznych.
10. Naklejki w przypadku puszek importowanych.
11. Informacja o niezgniataniu puszek.
12. Okres przejściowy – 2025 r.

Grafika: Minimalna wielkość logotypu systemu kaucyjnego

Ad. 1. Minimalna wielkość logotypu systemu kaucyjnego

Punkt wyjścia do obliczenia niezbędnej wysokości stanowi minimalna wielkość małej litery (najlepiej "x") na opakowaniach. Przepis EU Regulation 11169/2011 z 25/10/2011 r. ustala minimalną wielkość małej litery "x" na 1,2 mm. Dotyczy większości pojemności oraz standardowych formatów puszek. Możliwe są niewielkie odstępstwa w przypadku puszek zwłaszcza o bardzo małych pojemnościach, ale **rekomendowane jest zachowanie wymiarów minimalnych:**

- wysokość 8,3 mm;
- szerokość 11,7 mm.

Należy bezwzględnie unikać zmiany proporcji logotypu, jego pochylenia oraz innych form graficznych naruszających jego integralny charakter.

Projektując opakowania warto pamiętać o seniorach, którzy stanowią coraz liczniejszą grupę społeczną.

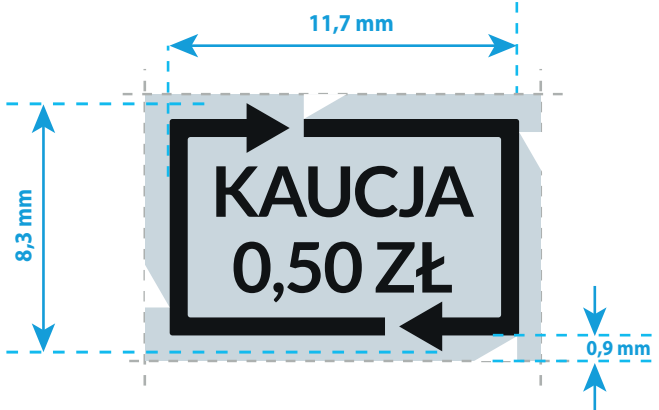
Ad. 2. Sposób oraz miejsce sytuowania logotypu na opakowaniu

Umieszczenie logotypu bezpośrednio w okolicy indywidualnego kodu EAN, który stanowi dodatkowe zabezpieczenie weryfikujące zasadność zwrotu kaucji. Dopuszczamy możliwość zamieszczania obróconego o 90° logotypu – „na boku”.

W przypadku stosowania oznaczenia wielu systemów kaucyjnych, logo polskiego systemu kaucyjnego powinno towarzyszyć pozostałym oznaczeniom kaucyjnym. Dotyczy to zamieszczania oznaczenia uczestnictwa w systemie kaucyjnym na opakowaniach wielojęzycznych dystrybuowanych na wielu rynkach, w tym polskim. Również w przypadku konieczności stosowania kilku logotypów systemu kaucyjnego ich umiejscowienie powinno odbyć się bezpośrednio w okolicy kodu EAN.

Przygotowując projekt dekoracji warto zamieścić dodatkowe informacje o konieczności zwrotu wyłącznie puszek niezgniecionych.

LATO BOLD

Grafika: Wielkość pola ochronnego dla minimalnej wielkości logotypu systemu kaucyjnego

Ad. 3. Rodzaj fontu

Z pliku pdf udostępnionego przez MKiŚ (stan na dzień 11.09.2024 r.) wiadomo, że **rodzaj wykorzystanego fontu to bezpłatny polski font o nazwie „Lato–bold”**. Zastosowanie innego fontu niż Lato–bold może skutkować krytycznymi problemami podczas nanoszenia dekoracji na puszkę oraz zmianą proporcji i wielkości minimalnej logotypu systemu kaucyjnego (patrz punkt 1).

Ad. 4. Kolorystyka logotypu

Ograniczona zazwyczaj do 6–7 liczba kolorów możliwych do naniesienia bezpośrednio na puszkę może skutkować brakiem możliwości naniesienia logotypu systemu kaucyjnego w kolorystyce czarno-białej opublikowanej przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Załącznik nr 2 do ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw informuje, że **logotyp systemu kaucyjnego powinien „kontrastować z tłem”**. Umożliwia to stosowanie odstępstw od kolorystyki czarno-białej. Z racji na rekomendowane umieszczenie logotypu w bezpośredniej okolicy kodu EAN sugerowane jest rozwiązanie wykorzystujące kolorystykę właśnie kodu EAN, które wykorzystują efekt kontrastu kodu z tłem.

Możliwe jest stosowanie odstępstwa od odzwierciedlenia logotypu systemu kaucyjnego umieszczenie logotypu w kolorystyce tekstu zawierającego informacje wrażliwe, w tym skład czy oznaczenie alergenów. Dotyczy to jednak projektów graficznych zachowujących wymaganą przepisami „kontrastowość z tłem”.

Ad. 5. Wielkość pola ochronnego wokół logotypu

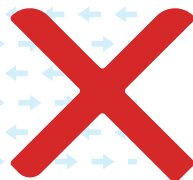
Połowa wysokość grotu strzałki pozwala na zachowaniu wystarczającej „strefy ciszy” wokół logotypu systemu kaucyjnego.

Ad. 6. Stosowanie logotypu na podkładach kolorystycznych oraz tłach

Drukowane na puszkach podkłady kolorystyczne oraz tła wymagają zastosowania apli pozwalającej prawidłowo odzwierciedlić logotyp systemu kaucyjnego, który ma „kontrastować z tłem”, więc powinien zostać umieszczony na tle jednolitym kolorystycznie. Zdecydowanie odradzane jest stosowanie apli posiadającej obramowanie. Dodatkowe obramowanie może być odbierane jako podwójne obramowanie informacji o wysokości kaucji. Efekt podwójnego obramowania powoduje nieczytelność logotypu systemu kaucyjnego. Dopuszczane jest stosowanie jako podłoża aluminium dodatkowego koloru w formie apli lub tekstu przy zachowaniu kontrastowości. Ze względów estetycznych wskazujemy wielkość wartości podbicia jednolitym kolorem na 0,5 x wysokości grotu strzałki.

Grafika: Przykłady **prawidłowego** zastosowania apli z logotypem systemu kaucyjnego

Grafika: Przykłady **nieprawidłowego** zastosowania apli lub jej braku z logotypem systemu kaucyjnego

Ad. 7. Wytyczne dotyczące kodów EAN

Zwrot pustej i niezgniecionej puszki za pośrednictwem zwrotomatów, wymaga czytelnego kodu paskowego EAN, ponieważ każdorazowo następuje sczytanie tego kodu w celu weryfikacji zasadności zwrotu kaucji. To indywidualne kody EAN są głównym elementem graficznym opakowania umożliwiającym wypłatę kaucji. Logotyp systemu kaucyjnego umożliwia sprawdzenie czy dane opakowanie objęte jest systemem kaucyjnym i jaka jest wysokość kaucji.

Kwestie związane z generowaniem i zarządzaniem kodami EAN w Polsce regulowane są przez System GS1, którym zarządza GS1 Polska. Pozyskanie indywidualnego kodu EAN wymaga rejestracji za pośrednictwem strony internetowej: www.gs1pl.org

Rekomendujemy umieszczenie logotypu systemu kaucyjnego w bezpośredniej okolicy kodu EAN, którego zredukowana szerokość nie powinna być mniejsza niż 90% określonej przez ogólną specyfikację GS1. Sprawdź ze swoim Podmiotem reprezentującym, czyli operatorem kaucyjnym, jaką dopuszcza minimalną wysokość / długość kreski kodu EAN. W przypadku braku takiej rekomendacji zastosuj wartość proporcjonalną do szerokości, w wartościach określonych przez ogólną specyfikację GS1.

Ze względu na okrągły kształt puszek, zdecydowanie rekomendujemy umieszczanie kodu EAN usadowionego „na boku”, czyli w formie drabinki.

Ad. 8. Masa netto opakowania przypisana do kodów EAN.

Podczas zatwierdzania projektu puszek – patrz: punkt 9, będziesz zobowiązany do podania masy netto (bez zawartości) puszek z wieczkiem dla każdego kodu EAN osobno.

Nanoszenie naklejek na puszki odbywa się wyłącznie przez podmioty rozlewające. Nie robią tego producenci puszek z racji na konieczność naniesienia naklejek na puszki posiadające wysoką sztywność bocznej ścianki. Ten wymóg spełniają wyłącznie puszki zamknięte oraz napełnione w prawidłowej objętości.

Ad. 9. Cyfrowe zatwierdzanie projektów graficznych

Wprowadzający napoje przed wprowadzeniem jakichkolwiek produktów w opakowaniach kaucjonowanych na polski rynek, zobowiązani są zawrzeć pisemne porozumienie z Podmiotem reprezentującym, czyli jednym z kilku operatorów systemu kaucyjnego.

Po przygotowaniu projektu graficznego, ale przed wyprodukowaniem puszki, należy dokonać uzgodnienia prawidłowości naniesionych oznaczeń, w tym symbolu systemu kaucyjnego.

Wprowadzenie cyfrowego obiegu zatwierdzania projektów graficznych kaucjonowanych puszek całkowicie eliminuje potrzebę przechowywania próbek opakowań po stronie wprowadzających oraz operatora systemu kaucyjnego. Rozwiązanie w postaci elektronicznego zatwierdzenia zgodności stosowanych oznaczeń graficznych oznacza krótszy czas rejestracji puszki w systemie podmiotu reprezentującego. Takie rozwiązanie całkowicie eliminuje ewentualne różnice pomiędzy wykonywaną próbką opakowania (zazwyczaj kilka lub kilkanaście sztuk), a puszkami produkowanymi w docelowej partii wysokościowej.

Ad. 10. Naklejki w przypadku puszek importowanych

Naklejki z logotypem systemu kaucyjnego mogą mieć zastosowanie w przypadku puszek importowanych. Należy jednak pamiętać, że ich nanoszenie nie może skutkować zastąpieniem niektórych oznaczeń np. kodu EAN oraz informacji o składzie, alergenach, zawartości alkoholu, pojemności i nazwie produktu. Wyjątek stanowi sytuacja w której podczas nanoszenia naklejki z logotypem systemu kaucyjnego dochodzi do zmiany kodu EAN. Wtedy nowy kod EAN powinien zastąpić stary kod EAN.

Naklejka bezwzględnie musi być odporna na czynniki zewnętrzne, a zastosowanie oznaczenie systemu kaucyjnego być wyraźne, widoczne, czytelne i trwałe. **Niezależnie od formy naklejki logotyp systemu kaucyjnego musi spełniać wymogi określone w punktach 1-8.**

Zalecamy obniżanie masy stosowanych dodatkowych naklejek, ponieważ mogą wpływać na ograniczenie przydatności puszek do recyklingu. Zastosowanie naklejki o masie przekraczającej 5% masy puszki skutkuje obowiązkiem realizacji poziomów recyklingu odrębnie dla aluminium (puszki) oraz plastiku lub papieru (naklejki).

Ad. 11. Informacja o niezgniataniu puszek.

Szczególnie w okresie początkowym, gdy na rynku funkcjonowały będą równolegle puszki objęte kaucją oraz te bez kaucji, zalecamy wprowadzenie oznaczenia na multipackach: „W TYM OPAKOWANIU ZNAJDUJĄ SIĘ PUSZKI OBJĘTE KAUCJĄ. NIE ZGNIATAJ PUSZKI. ZWRÓĆ I ODZYSKAJ KAUCJĘ.”

Zalecamy umieszczenie tej informacji bezpośrednio na górze. W miejscu, które nie podlega zginaniu, aby maksymalizować dostępność informacji. Do rozważenia stosowanie fontu kaucyjnego tj. Lato Bold. Pisownia kapitalikami.

Nie rekomendujemy zamieszczania informacji o niezgniataniu puszek bezpośrednio na puszkach. Powodem jest ograniczanie informacji mogących osłabić odnalezienie logotypu systemu kaucyjnego na puszcze.

Ad. 12. Okres przejściowy – 2025 r.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska określiło w drodze rozporządzenia wysokość opłat produktowych, czyli kar dla puszek niezbranych w systemie kaucyjnym. Wynoszą one za każdy niezbrany 1 kilogram puszek metalowych o pojemności do jednego litra:

- 0,10 zł w 2025 r.;
- 1 zł w 2026 r.;
- 5 zł w 2027 r. i latach kolejnych.

Niski wymiar sankcji dla podmiotów wprowadzających napoje w opakowania kaucjonowanych w pierwszym roku obowiązywania systemu kaucyjnego, oznacza swoisty okres przejściowy w 2025 r.

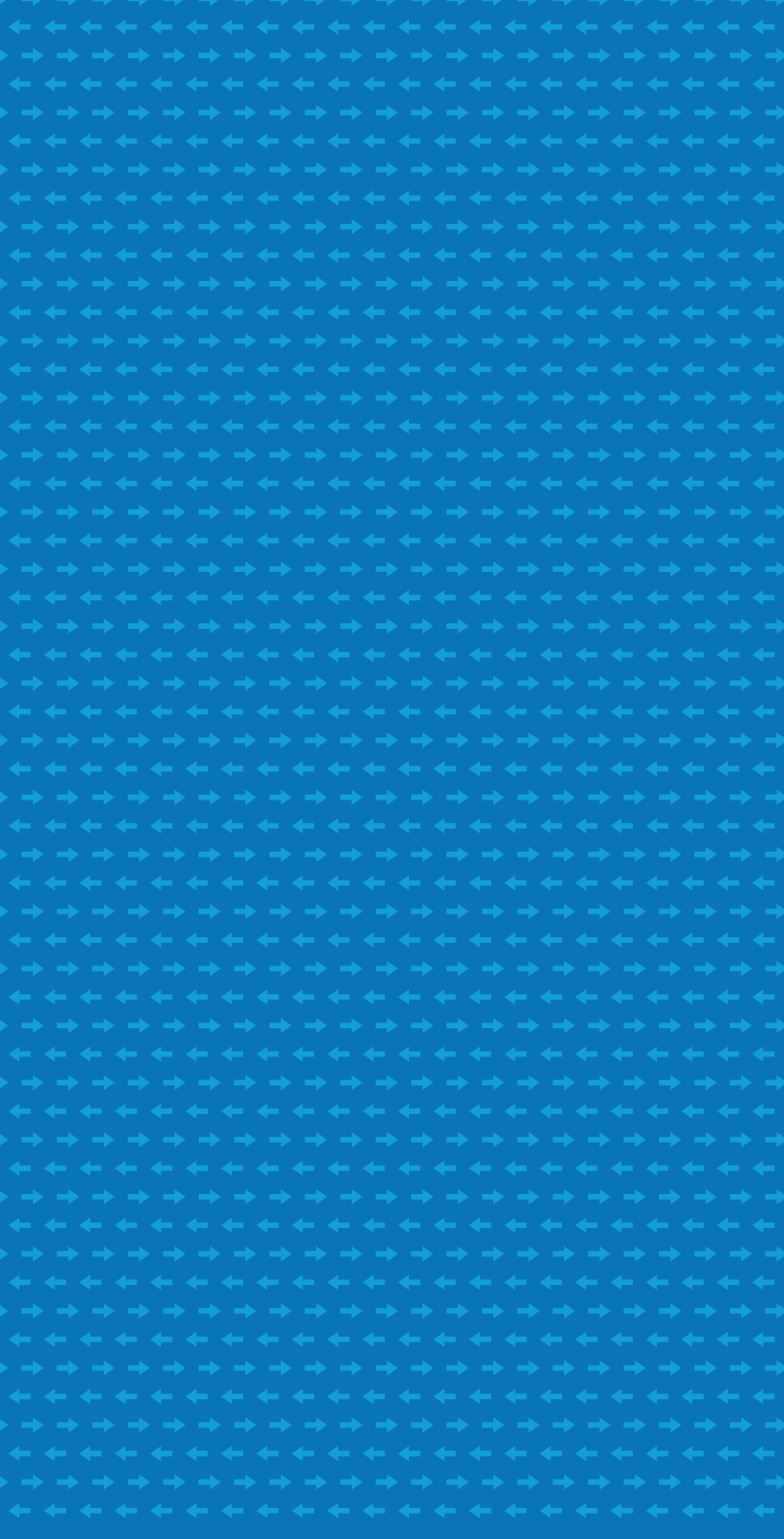
O Fundacji RECAL

Wspieramy odzysk i ponowne przetworzenie aluminiowych puszek po napojach oraz innych opakowań, w których aluminium jest materiałem dominującym. Swoje cele realizujemy upowszechniając wiedzę na temat możliwości powtórnego wykorzystania wszystkich opakowań aluminiowych oraz płynących z tego korzyści ekologicznych i ekonomicznych. Fundacja na rzecz Odzysku Opakowań Aluminiowych RECAL działa nieprzerwanie od 1995 r.

Więcej: www.recal.pl

Fundacja RECAL od 2017 r. prowadzi w Polsce działania projektu Every Can Counts pod nazwą Każda Puszka Cenna, który zachęca do recyklingu aluminiowych puszek po napojach poza domem. Działania skupiają się na promocji recyklingu puszek podczas festiwali, wydarzeń sportowych ale również w przestrzeniach firmowych. Program stanowi element strategii odpowiedzialnego rozwoju największych organizacji z branży opakowań aluminiowych: European Aluminium, Ardagh Group oraz CANPACK.

Więcej: www.kazdapuszkacenna.pl

recal^{alu}[®]

FUNDACJA NA RZECZ ODZYSKU
OPAKOWAN ALUMINIOWYCH

vD 11 2024